

співробітництва // Удосконалення стратегічного управління корпоративними утвореннями і регіональна промислова політика переходу до нової інноваційної економіки: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (Перм, 10 лист. 2013). Перм. держ. нац. досл. ун-т., 2013. Т.1. С. 200–209.

4. Вертинська Т.О. Концептуальна модель механізму управління економічними зв'язками на регіональному рівні. // Мінський економічний форум (Мінськ, 24 листопада 2012). – Мінськ, 2012. – С. 78–79.

Omsk Economic Forum: International science-practice conf. materials (November 25, 2013). Pp. 62-65 (in Ukr.).

3. Ul'tan, S.I. (2013) Organization of cross-border cooperation [Organizaciya pry'kordonnogo spivrobitny'cztva]. Improvement of the strategic management of corporate education and the regional industrial policy of transition to a new innovative economy: International science-practice conf. materials (Perm, Nov. 10, 2013). Perm. State national university. Vol. 1. Pp. 200-209 (in Ukr.).

4. Vertins'ka, T.O. (2012) Conceptual model of the mechanism of economic relations management at the regional level [Konceptual'na model' mexanizmu upravlinnya ekonomichny'my' zv'yazkamy' na regional'nomu rivni]. Minsk Economic Forum (November 24, 2012). Pp. 78-79 (in Ukr.).

УДК 330.339.5

Захарін Сергій Володимирович,
доктор економічних наук, професор,
*Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна» (Україна)*

Тяньцзинський університет іноземних
мов (КНР),

Лі Інін, PhD, професор,
Тяньцзинський університет іноземних
мов (КНР),

Смирнов Євгеній Валерійович,
кандидат економічних наук, доцент,
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана
(Україна)

РОЗШИРЕННЯ КИТАЙСЬКО- УКРАЇНСЬКОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Анотація.

Стаття присвячена висвітленню можливостей і перспектив міждержавного співробітництва та вирішенню проблем міжрегіональної

e-mail: s@edim.ua

Zakharin Sergey,
Doctor of Economics, Professor
Open International University of Human
Development "Ukraine" (Ukraine)
Tianjin University of Foreign Languages
(China),

Li Inin, PhD, Professor
Tianjin University of Foreign Languages
(China),

Smirnov Yevhen, Ph.D., Associate
Professor, SHEE "Kyiv National
Economic University named after Vadim
Hetman", Ukraine

EXPANSION OF CHINESE- UKRAINIAN INVESTMENT COOPERATION IN THE CONDITIONS OF MODERN CHALLENGES FOR GLOBAL DEVELOPMENT

Summary.

The article is devoted to coverage of opportunities and perspectives of interstate cooperation and solving problems of

співпраці між Китаєм та Україною. Визначені провідні інвестиційні тренди останніх років, а також запропоновані заходи щодо активізації стосунків в умовах глобального розвитку.

Ключові слова: глобалізація, інвестиційний клімат, інноваційні проекти, державне регулювання, Китай-Україна

interregional cooperation between China and Ukraine. The main investment trends of recent years have been determined, as well as the proposed measures to intensify relations in the context of global development.

Key words: globalization, investment climate, innovation projects, state regulation, China-Ukraine

Економічне співробітництво між Китайською Народною Республікою та Україною розвивається за кількома напрямками: торгівля, спільне виробництво товарів та послуг, інвестиції, інновації.

Міжнародна співпраця між Україною та Китаєм відбувається згідно Угоди між Українською державою та КНР на міжурядовому рівні, яка була укладена в 1992 році. Відповідно до неї були встановлені найбільш сприятливі умови щодо сплати митних платежів на експортовані та імпортовані товари в межах обох країн, податків і інших другорядних платежів. Також в Україні були засновані амбасди китайських гігантів телекомунікаційної індустрії, як Huawei, ZTE, Xinwei. У Китаї ж функціонують торгпредства українських виробників – ГК «Укрспецекспорт», ВАТ «Мотор-Січ», ВАТ «ФЕД», «Креатив Груп», «Корум Груп».

Підприємці з Китаю активно інвестують гроші в найбільш вигідніші сучасно-інноваційні проекти, активності та стартапи в Україні – аграрний бізнес, інфраструктуру та поштові послуги, промисловість і торгівлю. В той же час в останні роки обсяги залучених китайських інвестицій у низці видів економічної діяльності (промисловість, торгівлю, будівництво, туризм та подорожі, операції з нерухомістю) демонструють спадаючий тренд.

Протягом 2014-2016 рр. темпи приросту китайських інвестицій, вкладених в українські об'єкти, були негативними. Тобто інвестори з Китаю відзивали раніше зроблені вкладення. Щоправда, у першому півріччі 2017 р. приріст став позитивним (+0,4 млн. дол. США), і за даними на 01.07.2017 загальна сума інвестицій з КНР в Україну склала 17,0 млн. дол. США. В підсумку, частка прямих китайських інвестицій у загальному обсязі прямих іноземних інвестицій, залучених в Україну, становить менше 0,1%.

Сумарний обсяг залучених китайських інвестицій, враховуючи можливості інвесторів з КНР і можливості української економіки, є мізерним. З нашої точки зору, насамперед це має зв'язок з надмірними інвестиційними ризиками економіки України. Малий об'єм накопичених інвестицій в Україні зі сторони китайських інвесторів може бути пояснений переліком суб'єктивних та/або об'єктивних причин, провідними та значущими серед яких є суцільна політична криза в Україні, триваючий збройний конфлікт на сході України та непідконтрольних центральній владі територіях, низький рівень правового захисту іноземних інвесторів, загальна криза суспільно-політичних відносин та ін.

Китай та Україна мають значні економічні зацікавлення, пов'язані з реалізацією крупних інфраструктурних проектів. Між Міністерством аграрної

політики та продовольства України та Ексімбанком Китаю було укладено Меморандум про взаєморозуміння, яким передбачається реалізація переліку проектів в аграрній сфері в розмірі не менше ніж 3 млрд. дол. США. Також між МЕРТ України та управлінням житлово-комунального господарства та державною компанією Китаю CITIC Construction Co., Ltd. був підписаний Протокол про наміри, згідно з яким очікується плідна співпраця в сфері будівництва комерційного та індивідуальної нерухомості. НАК «Нафтогаз України» і Банк розвитку Китаю відзначилися підписанням спільної Кредитної Угоди, яка передбачає впровадження значної кількості спільних ініціатив в енергетичній галузі (підсумок угоди – 3,6 млрд. дол. США, які будуть спрямовані на модернізацію більшості українських ТЕЦ, проектування та монтаж лінії виробництва пиловугільної суміші на Одеському припортовому заводі, відновлення устаткування на добувних мережах ВАТ «Укргазвидобування» та ін.).

Китайські інвестори зацікавлені у реалізації ініціативи «Повітряний експрес», згідно якої передбачено перспективне будівництво залізничного сполучення між Києвом та міжнародним аеропортом «Бориспіль». Вартість вказаного проекту, разом із будівництвом інших інфраструктурних об'єктів, оцінюється майже в 372 млн. дол. США, що гарантується в розрізі кредитної угоди під гарантії китайських партнерів.

Зовсім недавно китайська компанія China National Nuclear Corporation (CNNC) та Industrial & Commercial Bank of China (ICBC) надіслала Україні пропозицію щодо можливості перспективної добудови блоку №4 Хмельницької АЕС згідно технології Hualong One (HPR-1000). Більше того, представники китайської сторони готові забезпечити 85% рівень фінансування ініціативи від сукупної вартості запропонованих змін.

В 2017 р. відзначилися контактами Державна продовольчо-зернова корпорація України (ДПЗКУ) та Державна індустріальна корпорація Китаю (ССЕС), які дійшли згоди в питанні щодо приросту можливостей з постачання зернових культур з України до КНР. Більш чіткі умови співпраці будуть виважені за підсумками майбутніх перемовин, з метою досягнення яких було створено міжвідомчу робочу групу Україна-Китай, яка ставить собі за ціль відпрацювання дієвого оптимального механізму майбутньої двосторонньої співпраці між держкорпораціями. Протягом 2016-2017 маркетингового року від ДПЗКУ було відвантажено китайському партнеру 702 тис. тон зернових, що на 11% є більшим за відповідний показник попередніх років.

Китайські розробники знаходяться в стані готовності щодо продовження роботи над стартапом щодо запуску «швидкісного потягу», який має на меті з'єднати Китай з європейськими країнами з використанням української території. Наявною проблемою в цьому випадку є різниця в підходах до стандартів залізничних колій в Україні та європейськими та китайськими коліями, але ж висвітлена проблема має бути подолана через будівництво нових обслуговуючих терміналів залізничного сполучення, в силах яких є здатність суттєвого скорочення часу на обслуговування вагонів.

Ініціатива китайських бізнесменів також полягає в зацікавленості в зростанні сум угод від співпраці щодо закупівель інноваційних високотехнологічних товарів або послуг та Ні-технологій. Також були ідентифіковані рекомендації щодо партнерства китайських закладів і установ щодо спільної реалізації ініціатив і пропозицій у сфері НДДКР та подальшим впровадженням нанотехнологій. Також між підприємцями та підприємствами КНР та України було укладено перелік контрактів, які стосувалися співробітництва у військово-технічній сфері.

Осмилені, виражені, сформульовані та фінансово оцінені вказані вище проекти, які є підставами для стриманого оптимізму щодо можливостей активізації економічного співробітництва між Китаєм і Україною.

Крім всього вказаного, можемо додати ще існування значного нереалізованого потенціалу щодо розширення співпраці в царині виробництва високотехнологічної продукції в галузі аерокосмічних досліджень, енергетичному машинобудуванні, автомобілебудуванні, НДДКР та виробництві літаків і супутніх літальних апаратів.

Китайські інвестори, що і не дивно, активніше вкладають кошти у високорентабельні галузі. Причому інтерес до співробітництва проявляється навіть в умовах високого ризику. Відтак, корисним буде заснування та реалізація проекту проведення конференції з відпрацювання питань інвестиційного та інноваційного співробітництва між Україною та КНР, у тому числі з презентацією перспективних прибуткових інвестиційних та інноваційних проектів. Такі заходи доцільно проводити в два етапи (по одному раунду у кожній із країн). У випадку успіху згаданий Саміт слід проводити щорічно.

Незайвим буде й активізація роботи Комісії зі співпраці між Україною та Китаєм на урядовому рівні, включаючи результати роботи Підкомісії з питань комерційно-економічної співпраці, Підкомісії з питань науково-технічного співробітництва та Підкомісії з питань співробітництва у космічній галузі.

Вітається також створення механізму моніторингу інвестиційно-інноваційної співпраці між Україною та Китаєм, з метою забезпечення можливостей щодо вирішення проблем оперативного-тактичного рівня для існуючих китайських інвесторів в Україні. Існування такого механізму на експертному рівні може бути забезпечено в рамках стислих термінів роботи Підкомісії з питань торговельно-економічної співпраці.

В Україні в межах чинного законодавства, але з урахуванням кращого світового досвіду, мають бути запроваджені інструменти економічного стимулювання сумлінних експортерів до участі у міжнародних виставках, ярмарках, інших заходах бізнесового екосередовища.

Слід прийняти управлінське рішення про заснування в Китаї вітчизняної торгово-економічної місії, яка має інформувати потенційних китайських інвесторів щодо можливостей економічної та інвестиційної взаємодії з підприємцями України, а також забезпечувати інформаційно-інтелектуальне, консалтингове та юридично-правове супроводження для українських бізнесменів, що забезпечують комерційну діяльність на теренах Китаю.

Органи центральної влади України (це насамперед, МЗС та МЕРТ) мають розробити та реалізувати конкретні прикладні рішення з віддачею, які будуть скеровані приєднання українських колег до ініційованого Китаєм інноваційного проекту «Один пояс - Один шлях», що у підсумку дозволить покращити традиційно-усталені сфери взаємодії, забезпечуючи при цьому більш взаємну відкритість ринків для товарів, послуг і технологій.

Також корисним буде подальше розширення співробітництва у науковій та освітній сферах, у тому числі за програмами академічних обмінів.

Література:

1. Відносини з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону [електронний ресурс]. – Доступний з: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/bilateral-cooperation/asia-and-oceania>.
2. Договірно-правова база між Україною та Китаєм [електронний ресурс]. – Доступний з: <http://china.mfa.gov.ua/ua/ukraine-cn/legal-acts>.
3. Ярошенко Є. Місце України в глобальних стратегіях Китаю / Є.Ярошенко. – К.: МЦПД, 2015. – 44 с.
4. Kaszmarski M. The New Silk Road: a versatile instrument in China's policy / M. Kaszmarski. – OSW Centre for Eastern Studies, 2016 – Number 161. – 89 p.
5. Zuokui L. Central and Eastern Europe in Building the Silk Road Economic Belt / L.Zuokui. – Working Paper Series on European Studies Institute of European Studies Chinese Academy of Social Sciences. – 2017 – Vol. 8. – No. 3. – 130 p.

УДК 352. 071

Мартинюк Олександр Іванович

аспірант кафедри регіоналістики і туризму

ДВНЗ «Київський національний університет ім. Вадима Гетьмана»

м. Київ, Україна

ЦІННІСНІ ЕКОНОМІЧНІ ОРІЄНТИРИ МЕШКАНЦІВ РЕГІОНІВ

Анотація.

В доповіді наведено стислий аналіз економічних ціннісних орієнтирів у мешканців різних регіонів України. А саме : хто є прихильником планової економіки?

References:

1. Vidnosy'ny` z krayinamy` Azijs'ko-Ty'xookeans'kogo regionu. Available at: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/bilateral-cooperation/asia-and-oceania> (accessed 10 September 2018).
2. Dogovirno-pravova baza mizh Ukrainoyu ta Ky'tayem. Available at: Доступний з: <http://china.mfa.gov.ua/ua/ukraine-cn/legal-acts> (accessed 10 September 2018).
3. Yaroshenko IE. (2015) Misce Ukrainy'ny` v global'ny'x strategiyax Ky'tayu, ICEA, pp.44-46 (in Ukrainian).
4. Kaszmarski M. The New Silk Road: a versatile instrument in China's policy / M. Kaszmarski. – OSW Centre for Eastern Studies, 2016 – Number 161. – 89 p.
5. Zuokui L. Central and Eastern Europe in Building the Silk Road Economic Belt / L.Zuokui. – Working Paper Series on European Studies Institute of European Studies Chinese Academy of Social Sciences. – 2017 – Vol. 8. – No. 3. – 130 p.

Martyniuk Alexander

postgraduate student of the Department of Regional Studies and Tourism Kyiv National Economic University named after Vadim Hetman”, Ukraine

VALUE-EFFECTIVE ECONOMIC ORIENTARIES OF MENERS OF REGIONS

Abstract.

The report provides a brief analysis of economic value orientations among residents of different regions of Ukraine. Namely: who is a supporter of the planned economy? Who is a